

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/63/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5824200621
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Lečko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5824200621.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred sudcom JUDr. Branislavom Lečkom, PhD., vo veci starostlivosti o maloletého A. B., 2. 1. 2009, trvalé bydlisko obec Oravská Jasenica, prechodné bydlisko Horný Vadičov č. XX, občana Slovenskej republiky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracoviskom Kysucké Nové Mesto, dieťa matky C. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom obec E. D., občianky Slovenskej republiky a otca A. B., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko F., G. A. E. H. I. XXX/XX, prechodné bydlisko Horný Vadičov č. XX, občana Slovenskej republiky, o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu, na pojednávaní konanom na Okresnom súde Žilina dňa 31. 7. 2024, takto

rozhodol:

- I. Súd maloletého A. B., 2. 1. 2009, zveruje do osobnej starostlivosti otca A. B., nar. XX. X. XXXX.
- II. Obidvaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.
- III. J. C. D., nar. XX. XX. XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletého A. B. sumou 150 EUR mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám otca maloletého dieťaťa, od 5. 3. 2024.
- IV. Neodplátok na výživnom pre maloletého A. B., za obdobie 5. 3. 2024 do 31. 7. 2024 vo výške 730,60 EUR, je matka C. D. povinná splácať v mesačných splátkach po 30 EUR, spolu s bežným výživným, k rukám otca maloletého dieťaťa, pod následkom straty výhody splátok.
- V. Súd, s t y k matky C. D. s maloletým A. B., neupravuje.
- VI. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Námestovo zo dňa 23. 3. 2009, sp. zn. 1P/373/2008 v časti:
 - zverenia maloletého A. B. do osobnej starostlivosti matky C. D.,
 - zastupovania a správy majetku maloletého A. B.,
 - neupraveného styku otca A. B. s maloletým A. B..
- VII. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Námestovo zo dňa 9. 7. 2020, sp. zn. 4P/24/2020 v časti zvýšeného výživného otca A. B. pre maloletého A. B..
- VIII. Žiadny z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom zo dňa 28. 2. 2024, ktorý bol doručený Okresnému súdu Námestovo dňa 5. 3. 2024, sa navrhovateľ – otec domáhal zmeny úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že bude zverené do jeho osobnej starostlivosti, obidvaja rodičia ho budú zastupovať a spravovať ich majetok a matka bude zaviazaná prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 200 EUR mesačne, od podania návrhu.

2. Navrhovateľ – otec návrh odôvodnil tým, že o maloleté dieťa sa stará od 4. januára 2024. Matka maloletého dieťaťa, ktorej bolo zverené do osobnej starostlivosti, nebola schopná zabezpečiť jeho základné potreby, aby riadne plnil základnú školskú dochádzku. Dieťa nemalo finančné prostriedky na cestovné výdavky.

Maloleté dieťa sa vyjadrilo tak, že chce byť zverené do osobnej starostlivosti otca. V čase podania návrhu dieťa navštevovalo 9. ročník základnej školy. Otec zabezpečuje jeho potreby, matka výživné neposiela.

Otec aj maloleté dieťa bývajú v dome družky dieťaťa, kde má maloletý A. vytvorené všetky podmienky na priaznivý vývoj a aj vlastnú izbu.

Otcov príjem z pracovného pomeru je cca 1 000 EUR a je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku v sume 188 EUR mesačne.

3. Uznesením Okresného súdu Námestovo zo dňa 8. 3. 2024 bola Okresným súdom Námestovo prenesená miestna príslušnosť na Okresný súd Žilina.

4. Matka sa k návrhu otca v lehote určenej súdom nevyjadrila.

5. Matka sa na pojednávanie nedostavila. Bola predvolaná riadne a včas (doručenka na č. I. 68 a aj oznámením o doručovaní písomností - § 106 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Neúčast' na pojednávaní oznámila súdu elektronickou poštou zo dňa 29. 7. 2024, zo zdravotných dôvodov (bez predloženia dokladov o nepriaznivom zdravotnom stave, ktorý jej neumožňuje zúčastniť sa pojednávania). Nepožiadala súd o odročenie pojednávania.

Súd ospravedlnenie matky nepovažoval za riadne odôvodnené, a preto ho neakceptoval.

6. Podľa § 180 CSP, po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

7. Účasť matky na pojednávaní súd síce považoval za dôležitú (najmä výsluch k jej osobným pomerom), avšak so zreteľom na záujem maloletého dieťaťa rozhodol, že sa pojednávanie bude konať v jej neprítomnosti. Nebolo účelné naďalej predlžovať súdne konanie. O zmene úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu musí súd rozhodnúť bez zbytočného odkladu. Riadne neospravedlnenie matky jej neúčasti na pojednávaní, nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa.

8. Najlepší záujem maloletého dieťaťa je prvoradé hľadisko pri rozhodovaní v predmetnej súdnej agende. Len pre skutočnosť, že sa matka nedostavila na pojednávanie, nemôže súd - pri aplikácii testu proporcionality, zavinenú neúčast' matky na pojednávaní (kedy súd využil všetky možnosti, aby sa pojednávania zúčastnila), nemožno nadradit' (jej nevyužitie právo účasti na pojednávaní najmä k veci sa vyjadriť, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k dôkazom, klásť účastníkom konania otázky), nad práva a záujmy maloletého dieťaťa. Súd urobil všetko preto, aby matka tieto procesné práva využiť mohla. Práva maloletého dieťaťa je v tomto prípade nadradené procesným právam matky, ktorých realizáciu nevyužila, hoci jej súd takúto možnosť poskytol.

Skutkový stav veci, výsluch otca, kolíznej opatrovníčky a zistený názor maloletého dieťaťa na pojednávaní a listinné dôkazy, podľa názoru súdu umožňujú zákonné a spravodlivé rozhodnutie súdu, aj bez účasti matky.

V tejto súvislosti súd poukazuje aj na nasledovnú ustálenú (vnútroštátnu aj nadnárodnú judikatúru):

„Orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu (I. ÚS 155/2017).“

Mimoriadny význam v konaní o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu má plynutie času, čo kladie osobitnú požiadavku na rýchlosť a plynulosť konania súdu (napr. rozsudky ESLP vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, bod 110, Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, bod 72, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, bod 106, Kříž proti Českej republike z 9. 1. 2007, bod 74, Hub proti Nemecku z 9. 4. 2009, bod 48).

Obdobne judikatúra ESLP zdôrazňuje, že súdy sa musia najlepším záujmom dieťaťa zaoberať a posúdiť ho v danej situácii, ak rozhodujú vo veciach s dopadom na dieťa (napr. rozsudok vo veci Wagner a J. M. W. L. proti Luxembursku zo dňa 28. 6. 2007 č. 76240/01, § 135; či Mennesson proti Francúzsku zo dňa 26. 6. 2014 č. 65192/11, § 93; Anayo proti Nemecku zo dňa 21. 12. 2010 č. 20578/07, § 71; Gözüm proti Turecku zo dňa 20. 1. 2015 č. 4789/10, § 50–51; či Penchevi proti Bulharsku zo dňa 10. 2. 2015 č. 77818/12, § 71). Z tejto judikatúry ESLP jednoznačne a jasne vyplýva, že v prípade súdneho rozhodovania o deťoch, nemožno uprednostňovať abstraktné princípy pred najlepším záujmom dieťaťa v konkrétnom prípade.

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení včítane využitia možnosti podania opravných prostriedkov.“ (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sžf 65/2011).

9. Súd preto rozhodol, že sa pojednávanie vykoná v neprítomnosti matky.

10. Otec maloletého dieťaťa vo výpovedi na pojednávaní uviedol, že o maloleté dieťa sa stará od začiatku roku 2024. Syna prevzal do svojej starostlivosti, pretože matka nezabezpečila jeho riadnu výchovu, najmä riadne absolvovanie školskej dochádzky. Maloleté dieťa s touto zmenou súhlasilo. O maloletého syna sa stará doteraz, syn nastúpi v septembri 2024 do 1. ročníka strednej školy v Tvrdošíne.

Inú vyživovaciu povinnosť nemá. V minulosti mal vyživovaciu povinnosť aj voči vtedy maloletej K. D. v sume 100 EUR mesačne. K. D. už nadobudla plnoletosť a vyživovacia povinnosť mu zanikla asi pred dvomi rokmi.

V súčasnosti sa matka s maloletým synom stretáva, podľa ich dohody, rešpektujúc aj názor maloletého A.. Styku matky s maloletým dieťaťom nebude brániť. Naposledy bol syn u matky od 17. 7. 2024 do 20. 7. 2024.

Matka neprispieva na výživu maloletého dieťaťa, neposkytuje mu ani vecné pnenia (matka tento rok kúpila synovi tričko asi za 10 EUR). Žije aj plnoletou dcérou v nájomnom mestskom byte a nepracuje. Dal jej šancu, aby sa zamestnala a prispievala na syna výživným, čo však neurobila. Preto podal návrh na súd.

Už asi 3 – krát mu bol vyplatený prídavok na dieťa cez obec a uplatňuje si aj daňový bonus, s čím matka súhlasila.

Bývajú so synom u jeho priateľky v Hornom Vadičove, kde má syn samostatnú izbu.

Je zamestnaný ako údržbár na základnej škole, kde jeho príjem z pracovného pomeru a na základe dohody o pracovnej činnosti je tento a v roku 2023 cca 1 1100 až 1 200 EUR a poberá ešte invalidný dôchodok v sume 182 EUR.

Je majiteľom polovice rodinného domu vo F., kde býva jeho brat. Iný majetok nemá. Priateľke prispieva na bývanie za seba a syna asi 150 EUR mesačne. Jeho osobné výdavky sú cca 400 EUR mesačne.

Zdravotný stav maloletého dieťaťa je dobrý. V súčasnosti nemá také záujmy, ktoré by mu platil. Aktuálne sú výdavky pre dieťa nasledovné: strava 150 EUR, oblečenie 50 EUR, hygienické a iné základné potreby 30 EUR, mobilný telefón 28 EUR, voľnočasové aktivity 30 EUR, výdavky na základnej škole 25 EUR.

Keď nastúpi maloletý syn v septembri 2024 na strednú školu, doprava autobusom bude asi 35 EUR, poplatok za internát 35 EUR a strava v škole 140 EUR mesačne. Keď sa bude maloletý syn stravovať v škole, potom výdavky na stravu doma budú asi 80 EUR mesačne.

11. Maloletý A. B. na pojednávaní uviedol, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti otca a s matkou sa stretávať podľa dohody. Potvrdil, že pokiaľ bol u matky, mal problémy s dochádzkou do školy.

12. Kolízna opatrovníčka navrhla maloleté dieťa zveriť do osobnej starostlivosti otca, styk matky s maloletým dieťaťom neupravovať a matku zaviazať výživným minimálne 150 EUR mesačne, od podania návrhu. Poukázala na výsledky šetrenia pomerov v rodine otca a matky. V starostlivosti o maloleté dieťa neboli zistené nedostatky. Navrhla prihladiť aj na názor maloletého dieťaťa, ktoré si želá byť zverené otcovi.

13. Súd na pojednávaní vykonal aj nasledovné listinné dôkazy:

Z rodného listu maloletého dieťaťa mal súd preukázané, že jeho otcom je navrhovateľ A. B. a matka C. D..

Zo správy SOCIÁLNEJ POISŤOVNE ústredie mal súd preukázané, že otec je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku.

Z rozsudku Okresného súdu Námestovo zo dňa 23. 3. 2009, sp. zn. 1P/373/2008 mal súd preukázané, že maloleté dieťa (spolu so sestrou K. D., nar. XX. X. XXXX) bolo zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec bol zviazaný prispievať na výživu maloletého B. sumou 34 EUR mesačne a styk otca s deťmi nebol upravený.

Z rozsudku Okresného súdu Námestovo zo dňa 9. 7. 2020, sp. zn. 4P/24/2020 mal súd preukázané, že výživné otca pre maloletého A. bolo zvýšené od 1. 3. 2020 na sumu 100 EUR mesačne (v rovnakej výške aj pre vtedy maloletú K. D.).

Zo správy od zamestnávateľa otca za obdobie od januára 2023 do decembra 2023 vyplýva, že jeho priemerný čistý príjem bol cca 1057 EUR mesačne.

Maloleté dieťa bolo prijaté na štúdium na Strednú priemyselnú školu informačných technológií v Tvrdošíne od septembra 2024, bolo prijaté do školského internátu (cena za ubytovanie za mesiac 35 EUR), celodenná strava 7,10 EUR.

Z ilustrácie v SOCIÁLNEJ POISŤOVNI vyplýva, že matka od marca 2021 bola zamestnaná v L. M. N. J. M. F. E. D. od 1. 5. 2023 do 7. 6. 2023. Zo správy od zamestnávateľa vyplýva, že pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe.

Zo správy ÚPSVaR Námestovo zo dňa 17. 4. 2024 mal súd preukázané, že matka je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 8. 4. 2024, bola poberateľkou dávok v hmotnej núdzi v roku 2023 v sume 80,40 EUR a 139 EUR a 63 EUR a je poberateľkou prídavku na dieťa – v roku 2023 na dve deti do augusta 2023 (120 EUR), od septembra 2023 do apríla 2024 v sume 60 EUR. Matke je aktuálne vyplácaná dávky v hmotnej núdzi od júna 2024 v sume 161 EUR.

Zo správy od zamestnávateľa otca vyplýva, že jeho príjem od apríla 2023 do marca 2024 bol priemerne 1 296, 69 EUR mesačne netto a od apríla 2024 do júna 2024 v sume 1 303, 26 EUR mesačne netto.

Zo správy zo SOCIÁLNEJ POISŤOVNE, pobočka Dolný Kubín vyplýva, že matka poberala nemocenské od júna 2023 do marca 2024 v celkovej výške 1 774,10 EUR.

Zo správy z prešetrenia pomerov v rodine matky a otca vyplýva, že otec býva s maloletým dieťaťom v dome svojej družky, kde má maloletý A. jednu samostatnú izbu. Otec má príjem z pracovného pomeru cca 1 000 EUR, poberá čiastočný invalidný dôchodok. Od januára 2024 si uplatňuje daňový bonus.

Bol zisťovaný aj názor maloletého dieťaťa, ktoré sa jednoznačne vyjadrilo, že chce byť zverené otcovi.

Matka maloletého dieťaťa nebola schopná riadne zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, najmä zabezpečiť riadne plnenie povinnej školskej dochádzky. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov nebola schopná zabezpečiť základné potreby maloletého dieťaťa.

Matka v súčasnosti býva aj s plnoletou dcérou v nebytovom priestore, ktorý sa nachádza v budove požiarnej zbrojnice v Oravskej Jasenici.

Matka by mala za bývanie uhrádzať sumu 150 EUR mesačne, čo však už niekoľko mesiacov nerobí. Má byť z týchto priestorov vystahovaná. Nemá pracovné návyky, pracovné pomery matky sa zväčša končia v skúšobnej dobe. Opäť je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Matke a jej plnoletej dcére bude vyplácaná dávka v hmotnej núdzi 161,40 EUR. Plnoletá dcéra matky je nezamestnaná. Matka si voči maloletému dieťaťu neplní vyživovaciu povinnosť. Matka sa chce aj naďalej o maloleté dieťa starať, so zmenou úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu nesúhlasí. V starostlivosti otca o maloleté dieťa neboli zistené nedostatky.

14. Súd rozhodoval podľa nasledovných ustanovení právnych prepisov:

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rodine), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre mal. dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku – zákon č. 160/2015 Z. z. (ďalej len CSP), súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 191 ods. 2 CSP, vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 35 CMP je súd povinný zistiť skutočný stav veci.

Podľa § 36 CMP je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaním dokazovaním.

Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihladne.

Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

Podľa § 116 CMP, ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcom konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práva povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom otca, kolíznej opatrovníčky, zistením názoru maloletého dieťaťa a oboznámením obsahu listinných dôkazov.

16. Predmetom konania bolo rozhodnúť o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu, osobitne o tom, komu bude zverené do osobnej starostlivosti, jeho zastupovanie a správa majetku, výška výživného povinného rodiča (matky) a styk s maloletým dieťaťom.

17. Rodičia maloletého dieťaťa nie sú manželia, nebývajú v spoločnej domácnosti. O maloleté dieťa sa aktuálne (od januára 2024) osobne stará otec.

So zreteľom na tieto skutočnosti bol naplnený zákonný dôvod na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu.

18. V prvom rade rodičia zodpovedajú za riadny výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a za jeho výchovu. V predmetnej veci majú obidvaja rodičia rovnaké práva a povinnosti.

Východiskovou myšlienkou multidisciplinárneho prístupu je, že rozhodovanie o právach a povinnostiach k maloletým deťom patrí predovšetkým do rúk rodičov.

Autoritatívne rozhodnutie súdu o úprave práv a povinností k dieťaťu, je až druhoradým riešením. Pokiaľ nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností, rozhodne o nich súd, vždy však s prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča.

19. Súd pri rozhodovaní o návrhu otca, bral v prvom rade do úvahy najlepší záujem maloletého dieťaťa.

20. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú manželia. Maloleté dieťa pochádza z družského vzťahu. Predchádzajúcim rozhodnutím súdu bolo zverené (aj jeho sestra) v roku 2009 do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu 100 EUR mesačne a styk otca s maloletými deťmi nebol upravený.

Matka maloletého dieťa nedokázala zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa (finančne), riadnymi bytovými podmienkami ani riadne plnenie povinnej školskej dochádzky. Preto sa otec rozhodol, že sa o maloletého syna bude starať sám, od januára 2024. S týmto rozhodnutím otca maloleté dieťa súhlasilo a tento jeho názor (želanie), pretrváva až do súčasnosti. Matka so zmenou úpravy práv a povinností nesúhlasí.

V starostlivosti o maloleté dieťa zo strany otca neboli zistené nedostatky. Otec býva aj s maloletým synom v rodinnom dome svojej družky, kde má dieťa samostatnú izbu.

Matka otec majú už len jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletému A. B.. Zdravotný stav maloletého dieťaťa je dobrý, nemá aktuálne také záujmy, ktoré by otec platil. Od septembra 2024 nastupuje do strednej školy. V tejto súvislosti súd zvažoval, či pojednávanie neodročí až na čas, kedy dieťa reálne nastúpi na strednú školu (v súvislosti s odôvodnenými výdavkami so štúdiom na strednej škole), avšak dospel k záveru, že v najlepšom záujme dieťaťa je o návrhu otca, rozhodnúť v čo najkratšej dobe a otec

naviac predložil na pojednávaní doklady k základným výdavkom pre maloleté dieťa na strednej škole. Preto súd rozhodnutie neodložil (neodročil pojednávanie v tejto súvislosti) a meritórne rozhodol.

Matka sa s maloletým dieťaťom pravidelne stretáva (aj v mesiaci júl 2024), otec v styku nebráni, dôležitý je aj názor dieťaťa (so zreteľom na jeho vek) a vplyv otca na dieťa, aby sa s matkou pravidelne stretávalo. V rámci tohto styku dieťa nestratí kontakt a rodinné väzby ani k plnoletej sestre.

Podľa názoru súdu, matka aktuálne nemá vytvorené podmienky na riadnu starostlivosť o maloleté dieťa (pravdepodobne znížený rešpekt dieťaťa voči matke, v súvislosti so zabezpečovaním povinnej školskej dochádzka, zásadný nedostatok finančných prostriedkov a nevyhovujúce bývanie).

21. Zmena pomerov (ako hmotnoprávny základ pre nové rozhodnutie) musí byť tak závažná (kvalifikovaná), aby bolo možné konštatovať, že pôvodné rozhodnutie o úprave práv a povinností k maloletým deťom, pri takto zmenených pomeroch neobstojí. Je potrebné prihliadnuť na rozsah, časové trvanie ale aj všetky ostatné okolnosti, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov, v porovnaní s ich pomermi v čase skoršieho rozhodnutia.

22. Podľa názoru súdu došlo k nasledovnej podstatnej zmene pomerov u rodičov a maloletého dieťaťa od roku 2009:

- matka riadne nedokázala zabezpečiť výchovu maloletého dieťaťa, ani nemá riadne bytové a finančné zázemie, matka nemá stabilné zamestnanie, aktuálne poberá sociálnu dávku,

- otec sa o maloleté dieťa fakticky osobne stará o maloleté dieťa,

- maloleté dieťa zrozumiteľne a presvedčivo vyjadrilo svoj názor a želanie zostať u otca (byť mu zverené do osobnej starostlivosti) a s matkou sa stretávať podľa dohody,

- obidvom rodičom zanikla vyživovacia povinnosť voči plnoletej K. D..

23. Pri určovaní výšky výživného povinnej matky, súd vychádzal z nasledovných skutočností:

Otcov príjem súd ustálil na sumu cca 1 100 EUR mesačne netto a poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške cca 188 EUR. Z tejto sumy súd pri určení výživného vychádzal.

Býva u svojej družky aj s maloletým dieťaťom, ktorej prispieva na bývanie za seba a maloletého syna cca 150 EUR. Jeho osobné výdavky sú cca 400 EUR. V jeho starostlivosti o maloleté dieťa neboli zistené nedostatky. Otec vlastní polovicu rodinného domu, v ktorom býva jeho brat.

Výška príjmu "druhého" rodiča (spravidla rodiča, ktorý má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti – v konkrétnom prípade matky) ovplyvňuje výšku vyživovacej povinnosti výživou povinnej osoby (v tomto prípade otca) len veľmi okrajovo (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 30. 4. 2019, sp. zn. 10CoP/22/2019).

Poberá prídavok na dieťa a uplatňuje si daňový bonus. Na tieto skutočnosti súd prihliadol pri určovaní výšky výživného pre maloleté dieťa.

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahradzuje plnenie tejto povinnosti, predsa len (aj úradmi alebo inštitúciami iných štátov) vyplácané rodinné prídavky (rodinné dávky, vyrovnávacie dávky alebo ich doplatok), môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Súd pri určovaní výšky výživného na maloleté dieťa musí preto prihliadať aj na to, do akej miery sú potreby maloletého hradené z takýchto zdrojov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. marca 2018, sp. zn. 3 Cdo 88/2017).

Otec si uplatňuje od začiatku roku 2024 aj daňový bonus na maloletého A..

Daňový bonus je forma daňového zvýhodnenia rodičov vyživovaných nezaopatrených detí, ktorí dosahujú aktívne príjmy. O daňový bonus sa znižuje daň. Aj tento príjem rodiča, ktorý si uplatňuje daňový bonus môže slúžiť na čiastočné uhrádzanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa.

24. Pomery matky sa súdu nepodarilo komplexne preukázať. Bola súdom vyzývaná (opakovane) písomne, aby predložila listiny preukazujúce jej pomery a bola aj riadne predvolaná na súd. Súd jej dal možnosť k návrhu otca sa vyjadriť. Na pojednávanie sa nedostavila, k návrhu s nevyjadrila, listiny preukazujúce jej pomery nepredložila. Táto pasivita a nečinnosť matky nemôže však byť na ujmu maloletých detí.

Na strane povinného (v konkrétnom prípade matky) súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobila s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zohľadňuje aj jej majetkové pomery a to, či má vyživovaciu povinnosť voči iným osobám. Pokiaľ sa preukáže, že na strane povinného došlo k poklesu alebo strate zárobku, či iného príjmu, súd musí skúmať dôvody, ktoré k tomu viedli (R 27/1970).

Matka je aktuálne nezamestnaná a poberá sociálnu dávku v sume 161 EUR. Je dlhodobo nezamestnaná. U posledného zamestnávateľa pracoval cca mesiac, zamestnávateľ skončil pracovný pomer v skúšobnej dobe. Má vyživovaciu povinnosť len voči maloletému A..

Súd, vychádzajúc z ustanovenia § 75 ods. 1, veta prvá Zákona o rodine, pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti, nemôže prihliadať len na skutočné, respektíve deklarované príjmy povinnej matky v čase vyhlásenia rozhodnutia, ale musí prihliadnuť v takomto prípade na potencionalný príjem (nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj na to, čo je objektívne možné, aby zarobil) pri existencii objektívnych skutočností (vek – matka je v produktívnom veku, neinvalidná, bez zníženia pracovnej schopnosti – tieto skutočnosti neboli preukázané, s krátkodobou praxou).

Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, vyplýva z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí.

Princíp potencionality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného (dieťaťa) tým, že umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojim konaním znižoval jeho rozsah.

Aj v takom prípade je dôvodné uplatnenie princípu potencionality príjmov.

Pri rozhodovaní o výživnom je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať, teda nie príjem, ktorý fakticky dosahuje. Princíp potencionality má totiž prednosť pred princípom fakticity.

Z vykonaného dokazovania, prihliadnuc na vek matky, jej zdravotný stav - kedy nebolo preukázané, že je invalidná alebo má zníženú pracovnú schopnosť, súd ustálil jej príjem vo výške minimálnej mzdy, ktorá je v súčasnosti 750 EUR brutto. Z tejto sumy súd vychádzal, keď určoval výživné matky pre maloleté dieťa.

Matka je v produktívnom veku a musí vyvinúť všetko úsilie, aby si plnila vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu.

Tento príjem matky považoval súd ako príjem minimálny a potencionalný.

Podľa záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 14/2021 zo dňa 31. 3. 2021 platí, že „Princíp potencionality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania povinného vymedzuje fiktívny (prezumaný) príjem, ktorý je následne základom pre určenie výživného“.

25. Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa súd ustálil z výpovedi otca a vykonaných listinných dôkazov, ktoré preukazujú niektoré výdavky (nie všetky výdavky čo do druhu aj výšky sa dajú exaktne preukázať, po ich korekcii s porovnaním bežných výdavkov maloletých detí v tomto veku, známych súdu z rozhodovacej činnosti v iných obdobných prípadoch a z praktických a životných skúseností.

Výdavky maloletého dieťaťa zaradil do kategórie výdavkov bežných, zodpovedajúcich dobrému zdravotnému stavu, bez osobitných záujmov, ktoré by otec musel platiť.

26. U maloletého dieťaťa súd ustálil nasledovné odôvodnené potreby (výdavky): strava doma 150 EUR, oblečenie 40 EUR, hygienické a iné základné potreby 20 EUR, mobilný telefón 15 EUR, voľnočasové aktivity 20 EUR, výdavky na základnej škole 15 EUR – spolu 260 EUR.

Po nástupe na strednú školu sa zvýšia výdavky na stravu (140 EUR v škole, 60 EUR doma – spolu 200 EUR, pribudne výdavok na internát 35 EUR, doprava do školy 35 EUR a výdavky v škole sa zvýšia o 10 EUR, spolu 385 EUR mesačne.

Súd z týchto odôvodnených výdavkov pre maloleté dieťa vychádzal pri určení výšky výživného. Výživné nediferencoval, najmä so zreteľom na sociálny status matky maloletého dieťaťa.

27. Osobná starostlivosť otca o maloleté dieťa (so zreteľom na jeho vek) sa podstatne znižuje, aj naďalej otec zabezpečuje maloletému dieťaťu bývanie a iné základné veci.

Súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že matka sa bude pravidelne s maloletým synom stretávať a v rámci styku mu bude zabezpečovať základné potreby.

28. Otec podal návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom na súd dňa 5. 3. 2024. Od tohto dátumu súd určoval výšku výživného pre maloleté dieťa.

Súd, vychádzajúc zo zákonných kritérií pre určovanie výživného pre maloleté dieťa, považuje výživné 150 EUR mesačne za primerané a spravodlivé, ktoré je v schopnostiach a možnostiach matky platiť, k rukám otca maloletého dieťaťa

29. Keďže súd určil výživné pre maloleté dieťa od 5. 3. 2024 v sume 150 EUR mesačne, matka výživné neplatila ani sčasti (výdavok na tričko pre dieťa považoval súd za darček, ktorý sa podľa ustanovenej judikatúry súdov do dlžného výživného nezapočítava), vznikol matke dlh na výživnom v celkovej sume 730,64 EUR za obdobie od 5. 3. 2024 do 31. 7. 2024, nasledovne:

- za mesiace apríl až júl 2024 v sume 600 EUR (štyri mesiace krát 150 EUR),

- pomerná časť za mesiac marec 2024 v sume 130,64 EUR (150 Eur výživné, delené 31 dní mesiaca marec 2024 krát 27 dní).

30. Súd povolil matke splácať dlžné výživné v celkovej sume 730,64 po 30 EUR mesačne, spolu s bežným výživným 150 EUR mesačne, pod následkom straty výhody splátok

Ak si matka nebude plniť takto určenú vyživovaciu povinnosť (vrátane platenia dlžného výživného), stratí výhodu splátok dlžného výživného a dlžné výživné bude musieť zaplatiť jednorazovo.

31. Súd povolenie splátok odôvodňuje výškou určeného výživného, výškou priznaného nedoplatku na zameškanom výživnom a platobnou schopnosťou matky a pomermi oprávneného dieťaťa, ktorého výživa nebude ohrozená, aj keď nebude nedoplatok na výživnom uhradený jednou splátkou. Matka si musela byť vedomá toho, že keď si neplní vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne, určí vyživovaciu povinnosť súd, a preto sa na takúto situáciu mala v predstihu pripraviť.

Matka je povinná uspokojiť predovšetkým potreby svojho maloletého dieťaťa a až následne svoje potreby.

32. V starostlivosti o maloleté dieťa neboli zistené nedostatky. Otec sa o maloleté dieťa dlhodobo osobne stará od januára 2024. Názor maloletého dieťaťa je z hľadiska jeho veku a vyspelosti relevantný, preto naň súd pri rozhodovaní prihliadol a zohľadnil ho. Preto súd maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti otca. Takýto návrh predniesla aj kolízna opatrovníčka. Týmto rozhodnutím bude zabezpečená stabilita a kontinuita výchovného prostredia. Aj napriek nesúhlasu matky, ktorá v minulosti nezvládala riadne výchovu dieťaťa, ani nemá aktuálne vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa, je takéto rozhodnutie podľa názoru súdu v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

33. Na základe uvedených skutočností súd ani neupravil styk matky s maloletým dieťaťom. Otec ani kolízna opatrovníčka, ani maloleté dieťa takúto úpravu nežiadali. Nebolo preukázané, že by otec bránil matke v styku s maloletými deťmi. Uviedol, že matke nebude brániť v styku s maloletým dieťaťom. K styku matky s maloletým dieťaťom reálne dochádza (naposledy v mesiaci jún 2024 (cca 3 dni u matky) a takúto predstavu má aj maloleté dieťa. Súčasne bude zabezpečený aj kontakt dieťaťa s plnoletou sestrou.

Súd umožnil rodičom sa na styku otca s maloletými deťmi dohodnúť, čo je najprirodzenejšia forma realizácie rodičovských práv.

34. Keďže obidvaja rodičia majú k maloletému dieťaťu rovnaké práva a povinnosti, súd rozhodol, že obidvaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

35. Keďže došlo k podstatnej zmene pomerov, ako ich súd konkretizoval v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia, preto zmenil rozsudok Okresného súdu Námestovo zo dňa 23. 3. 2009, sp. zn. 1P/373/2008 v časti zverenia maloletého A. B. do osobnej starostlivosti matky C. D., zastupovania a správy majetku maloletého A. B. (len matkou) a neupraveného styku otca A. B. s maloletým A. B.. Súčasne zmenil rozsudok Okresného súdu Námestovo zo dňa 9. 7. 2020, sp. zn. 4P/24/2020 v časti zvýšeného výživného otca A. B. pre maloletého A. B..

36. Podľa § 49 ods. 1 CMP, účastník platí trovy konania, ktoré vznikli jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak CMP neustanovuje inak – generálne ustanovenie CMP.

Toto ustanovenie zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa.

Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Rozhodovanie o trovách konania v civilnom mimosporovom konaní nie je založené na zásade úspechu strán v konaní.

V konaní neboli preukázané takéto okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania – uplatnenie moderačného práva súdu pri náhrade trov konania.

Súd poukazuje na to, že v týchto konaniach súd z úradnej povinnosti zisťuje skutočný stav vecí a v konaní sa uplatňuje vyšetrovacia zásada. Návrh na začatie konania môže rodičovi spísať aj príslušný ÚPSVaR, kde mu poskytnú a ďalšie poradenstvo. Preto nie je nevyhnutné, aby rodičia boli v konaní zastúpení právnym zástupcom.

Účastníci konania si nárok na náhradu trov konania ani neuplatnili.

Preto súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, v súlade s ustanovením § 52 CMP.

37. Rozsudok o výživnom je predbežne vykonateľný (§ 44 CMP).

Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí (vrátane nedoplatku na výživnom) podľa tohto rozhodnutia, aj keď by proti nemu prípadne podala odvolanie (prípadne iný účastník konania).

38. Podľa § 44 CMP lehota na plnenie výživného plynie od doručenia tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolať sa, a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Žilina.

V odvolaní je potrebné:

- uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, spisová značka,
- označiť rozhodnutie, proti ktorému odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde prvej inštancie a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Poučenie o spôsoboch výkonu tohto rozhodnutia (§ 120 CMP):

Ak osoba povinná podľa tohto rozhodnutia dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie (povinnosť zaplatiť peňažnú sumu – výživné, nedoplatok na výživnom), môže osoba oprávnená z rozhodnutia podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 46 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať:

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 2 Exekučného poriadku, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie peňažnej pohľadávky, ktorá bez príslušenstva ku dňu doručenia návrhu na vykonanie exekúcie neprevyšuje 2 000 eur (ďalej len „drobné exekúcie“), nemožno exekúciu vykonať predajom nehnuteľnosti, v ktorej má povinný hlásený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt podľa osobitného predpisu; právo zriadiť exekučné záložné právo na nehnuteľnosť tým nie je dotknuté. Za drobnú exekúciu sa nepovažuje exekúcia na vymoženie pohľadávky na výživnom.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 3 Exekučného poriadku, exekúciu predajom nehnuteľnosti, v ktorej má povinný prihlásený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt podľa odseku 2, možno vykonať výnimočne na základe schválenia súdu, ak sú voči povinnému vedené viaceré exekúcie, v ktorých sa vymáhajú pohľadávky prevyšujúce v súhrne 2 000 eur a exekútor preukáže, že peňažná pohľadávka nemôže byť vymožená iným spôsobom. Návrh na schválenie predaja nehnuteľnosti podľa prvej vety môže podať exekútor, ktorý ako prvý v poradí na nehnuteľnosti zriadil exekučné záložné právo a na základe jeho písomného súhlasu aj exekútor, ktorého exekučné záložné právo bolo zriadené neskôr.

Podľa ustanovenia § 64 Exekučného poriadku, spôsob vykonania exekúcie určí exekútor, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 167 a 172). Spôsob vykonania exekúcie určí exekútor tak, aby bol primeraný vymáhanej povinnosti a aby hodnota zabezpečeného majetku povinného zodpovedala hodnote vymáhanej povinnosti.

V prípade rozhodnutia súdu (alebo výroku rozhodnutia), ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa (najmä zverenie, styk, zastupovanie, správa majetku) alebo iná, ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, môže osoba oprávnená z tohto rozhodnutia domáhať sa výkonu práv a povinností upravených vo vykonateľnom rozhodnutí súdu, a to návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.